

Laiškas Valerijai Čiurlionytei, [po 1916-08-23], [iš Maskvos].

Žinai, „Baras“ turbūt šiemet

Žinai, „Baras“ [1] turbūt šiemet neišeis. Turbūt vietoj „Baro“ bus leidžiamas mėnesinis žurnalas. Leidžiamas dailiai (su reprodukcijomis ir rinktine dailiaja raštija), bet su visuomenės reikalų skyriumi. „Baro“ gi knygas leis turbūt tik grįžus Vilniun. Dabar toksai momentas mūsų gyvenime, kur reikia daug galvoti ir daugel mūsų kasdieninį gyvenimą pamatuoti. Dabar gi iš tikrųjų nėra jokio laikraščio, kur būt galima pasakyti ką nors ir kur būt galima dalyvauti netepant savo vardo. Priedo dar galima prikergti gana stambių psichologinių ir „pedagoginių“ motyvų. Šilingas [2] dabar jau griežtai mano. Aš dar svyruoju. Prigulės — kaip tars Varnas [3]. Kiek aš nujaučiu — jis bus visomis keturiomis už tokį laikraštį.

Mano tik padėjimas bus užvis kebliausias. Maskvos laikraštis [4] man bus irgi labai artimas. Ir kaip reikės gyventi man — stačiai neinsivaizdinu.

O Šilingų [5] pasauly jau yra penki — Šilingas, Šilingienė ir Šilingiukės — Mutia, Daivukas ir Danguolė. Šilingas užtat smagus ir turtingas.

Ar jau tu rengiesi važiuot in Maskvą? Mane tai ima labai pagunda mauti in Norvegiją — tik turbūt neišdegs. O būtų neblogai po fiordus ir kalnus pasitrankyti.

Jeigu aš šiandie išvažiuosiu in Suomiją — tai greit negrįšiu (kelias dienas), tat ir tau laiško neparašysiu, nes visus laiškus iš Suomijos cenzūruoja.

Sakyk tu man — tavo ūpas ar geras dabar?

Nors ir ruduo, ale vis tik dainuok, nes aš rudens marumui netikiu.

[T]a[vo] Bal[yt]is

KOMENTARAI

- [1] „Pirmasai baras“, literatūros almanachas, išleistas 1915 m. Vilniuje. 1916 m. antros knygos parengimo darbai sustojo, nes apsispręsta leisti kitą žurnalą - „Pradalgius“. Šis „Santaros“ laikraščio literatūros ir meno priedas išleistas 1917 m. Petrograde.
- [2] Stasys Šilingas (1885–1962), leidinių „Pirmasai baras“, „Pradalgiai“ redaktorius.
- [3] Adomas Varnas (1879–1979), dailininkas, piešiniais iliustravęs leidinius „Pirmasai baras“ ir „Pradalgiai“.
- [4] Turbūt kalbama apie mėnesinį žurnalą (laikraštį) „Aušrinė“, kurį leido „Aušrininkų“ organizacija Maskvoje. BS buvo vienas iš redakcinės kolegijos narių, ne kartą dalyvavo surengtuose posėdžiuose. Maskvoje planuotas leisti ir kitas mėnesinis, jaunimui skirtas laikraštis - „Saulėtekis“, kuris turėjo pakeisti „Aušrinę“.
- [5] Šilingų šeima: Stasys Šilingas, Emilija Bytautaitė-Šilingienė (1889–1943), Laima Šilingaitė-Vansauskienė (1912–2001), Daiva Šilingaitė (1915–1995), Danguolė Šilingaitė-Radzevičienė (1916–?).